

Zašto baš ovako?

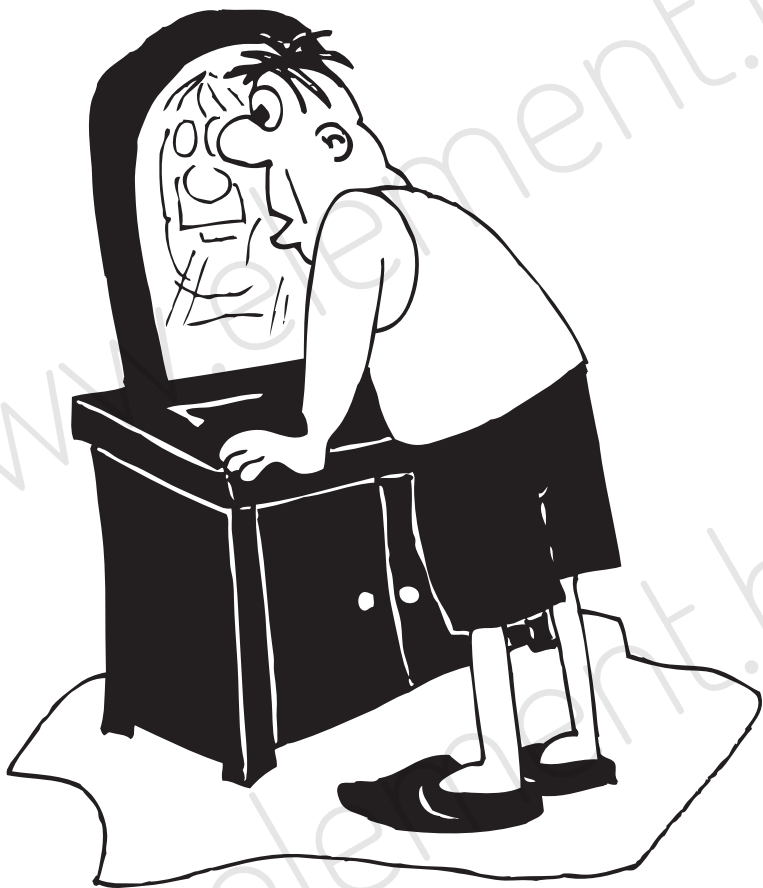
Možda će se neki čitatelj pitati zašto se u priručniku naziva "Kako pomoći djetetu da stječe prijatelje i razvija socijalne vještine", toliko bavimo slobodom i odgovornošću odraslih osoba.

To činimo kako bismo ukazali na važnost osvježivanja vlastitog ponašanja svih odraslih osoba koje se bave djecom. Jer, na djecu utječemo ne samo onim što znamo i namjeravamo za njih ili (s) njima učiniti, nego (barem jednako toliko) i onim kakvi smo sami po sebi. Kroz druženje s kvalitetnom odraslom osobom, koja ga čak i nema namjeru odgajati, dijete već mnogo dobiva. Često i više nego kroz druženje s odraslom osobom koja ga namjerava odgajati, a sama nije dobro "posložena", na svojoj odrasloj razini.

Neslobodna i neodgovorna odrasla osoba, teško će naučiti dijete kako da ono to postane. Možda bi bilo dobro da svatko od nas, tko se na ovaj ili onaj način bavi djecom, najprije stane pred ogledalo, pogleda duboko unutra i prisjeti se poznatih stihova¹:

1 Michael Jackson, *Man in the Mirror*, 1988.

*I'm Starting With The
Man In The Mirror
I'm Asking Him To
Change His Way
And No Message Could Have
Been Any Clearer
If You Wanna Make The World
A Better Place
Take A Look At
Yourself, And Then Make A Change.*

*"Cccc... izgleda da se ovo ogledalo
pokvarilo?!"*

www.element.hr

www.element.hr

1.

Prijateljstvo

Postoje mnoge teme o kojima "običan čovjek" (kao veći na nas) ne može reći puno. Primjerice, kako se cijepaju atomi, kako se ostvaruje jednostruka kovalentna veza ili kako nastaju genetske mutacije. No, o tome kako nastaju (i kako se raspadaju) prijateljstva, vjerojatno bi svatko znao reći ponešto – i to iz vlastitog iskustva. Bilo ono bolje ili lošije.

Što je prijateljstvo? Općenito gledano, prijateljstvo je pozitivan odnos između dvoje ili više ljudi, koji osjećaju međusobnu simpatiju i povjerenje. Osobe u prijateljskom odnosu se nazivaju "prijateljima" ili "prijateljicama". Pojam se uobičajeno odnosi na osobe koje nisu u obiteljskoj vezi. Prijateljstvo se temelji na ljubavi, povjerenju i međusobnom uvažavanju. U širem smislu prijateljstvo može označavati dobre i često ugovorno regulirane političke odnose između naroda ili država.

Složimo li se s ovim opisom prijateljstva, svatko od nas bi mogao reći da ima priličan broj prijatelja. Jer, veći je broj ljudi koje uvažavamo, prema kojima gajimo izvjesnu simpatiju i s kojima komuniciramo. Ubrojimo li tu i različite društvene mreže, mogli bismo imati i više stotina pa i tisuća prijatelja. No, postoji opravdano uvjerenje da je sretan onaj čovjek koji ima desetak prijatelja, dok broj onih koje smatra jako dobrim (najboljim) prijateljima, obično nije veći od dva ili tri. A možda i samo jedan.

1.1. Što prijatelje razlikuje od ostalih živih bića?

Prijatelji su osobe koje možemo birati. To je ono što ih bitno razlikuje od naših majki i očeva, baka i djedova, vlastite djece i ostalih rođakasnih te svih drugih ljudi koje nismo odabrali. Naime, rođaci su nam jednostavno pripali, na neki način nam ih je priroda dodijelila.

Uglavnom ne odabiremo niti suradnike na poslu, šefove, susjede, učitelje, odgajatelje, suputnike u tramvaju niti većinu drugih osoba s kojima dijelimo svakodnevnicu. Bračnog partnera ili partnericu doduše možemo birati, no taj svoj odabir ne možemo naknadno revidirati ukoliko se predomislimo (ukoliko se to dogodi, moramo se razvoditi ili pak nastaviti suživot kako najbolje znamo i umijemo.)

Naime, kako to opisuje jedan trener "životnih vještina"², ljudski odnosi imaju "rok trajanja" pa raspad prijateljstva, veza i brakova, ali i nekih međuobiteljskih odnosa nitko ne bi trebao gledati kao svoj neuspjeh.

² Maljković, <http://www.jutarnji.hr/usamljenost-je-osjecaj-koji-nas-stiti-od-samoce/308962/>

Naprotiv, treba biti otvoren za nova poznanstva. Potpuno je prirodno da se osobi koja se razvija postupno mijenja krug poznanika i prijatelja, i to najčešće bez konflikata. Sve se strahovito brzo mijenja i svi odnosi, osim odnosa roditelj-dijete, imaju svoj rok trajanja te treba ostati otvoren prema činjenici da se odnosi mijenjaju. Treba pustiti da se raspadne ono što se raspada i pustiti nešto novo u svoj život.

S prijateljima stvar stoji ovako: njih sami odabiremo, i pritom ne potpisujemo nikakav dokument koji bi nas obvezivao na druženje do kraja života. Ukoliko prijateljski odnos oslabi ili prestane, svatko odlazi na svoju stranu i zatvori po jedno poglavlje svog života.

Kad govorimo o prijateljstvu, postoji niz pitanja o kojima bi se moglo raspravljati. Evo nekih od njih:

- Da li se prijatelj "pronalazi" ili se prijateljem postupno postaje – je li to događaj ili proces?
- Događa li se prijateljstvo spontano ili na njemu treba raditi, u njega ulagati vrijeme i trud? Možda i neko znanje?!
- Po čemu znamo da nam je neka osoba "najbolji prijatelj"?
- Može li pravo prijateljstvo "puknuti"?

Prijatelji su rijetke osobe koje možemo uistinu birati.

O prijateljstvu i prijateljima

"Kad bi svi ljudi znali što jedni o drugima govore, na svijetu ne bi bilo ni četvorice prijatelja."

Blaise Pascal

"Ime mi je Đorđe Balašević. Prijatelji me, uglavnom zovu Đole. Neprijatelji me ne zovu. Ali ne zovem ni ja njih. Pa ko duže izdrži..."

Đorđe Balašević

"Prijatelj je onaj koji zna sve o tebi i pored toga te još uvijek cijeni."

Elbert Hubbard

"Prijateljstvo je lađa koja može da preveze dvojicu ako je lijepo vrijeme, ali ni jednog ako je ružno."

Konfucije

“Neka niko ne smatra svojim vjernim prijateljem čovjeka s kojim nije pojeo mjericu soli.”

Martin Luther

“Jedini način da imaš prijatelje jest biti prijatelj.”

Ralph Waldo Emerson

“Među prijateljima treba voljeti ne samo one koje žaloste naše nesreće, nego i one koji nam ne zavide na sreći.”

Sokrat

“Tko prestane biti prijatelj, prijatelj nikada nije ni bio.”

Grčka poslovice